

ДАВЛАТИМИЗ РАҲБАРИНИНГ
2015 йил 15 майдаги "Хусусий
мулк, кичик бизнес ва хусусий
тадбиркорликни ишончли
химоя килишини таъминлаш,
уларни жадол ривожлантириш
йўлидаги тўсикларни бартараф
этиш чора-тадбирлари тўгриси-
да"ги Формонида хусусий мулк,
кичик бизнес ва хусусий тад-
биркорлик субъектларининг
ишончли химоясини таъминлаш,
уларни жадол ривожлантириш
билин болгик комплекс чора-
тадбирлар дастури тасдиқлан-
ган.

Мазкур Фармон асосида 2015
йил 20 августда "Ўзбекистон
Республикасининг" айрим ко-
нун хужжатларига хусусий
мукни, тадбиркорлик субъ-
ектларни ишончли химоя
килишини янада кучайтишига,
уларни жадол ривожлантириш
йўлидаги тўсикларни бартараф
этиш чора-тадбирлари тўгриси-
да"ги Формонида хусусий мулк,
кичик бизнес ва хусусий тад-
биркорлик субъектларининг
ишончли химоясини таъминлаш,
уларни жадол ривожлантириш
билин болгик комплекс чора-
тадбирлар дастури тасдиқлан-

Имконият

Рафбат ва имтиёз

тадбиркорга қўшқанот бўлмоқда

гартишлар киритилди.
Жиноят кодексининг 30 та-
моддасига айнан тадбиркорлик
химоясига қаратилган
мухим ўзгариш ва қўшимчалар
киритилди.

Хусусан, тадбиркорлик субъ-
ектларининг хукуқ ва конуний
манфаатларига қарши қаратилган
жиноятларни тизимлаштириш
хамда уларниң химоясини янада
кучайтиши мақсадида — Жи-
ноят кодексига "Тадбиркорлик
фаолиятига тўсқинлик қилиш,
конунга хилоф равишида арала-
шиш билан болгик жиноятлар
хамда хўжалик юритувчи субъект-
ларнинг хукуклари ва конуний
манфаатларига тажузу қиласди-
рин башқа жиноятлар" номли янги
боб киритилди.

Мазкур бобда — хусусий мулк
хукукни бузиш, тадбиркорлик субъ-
ектларининг фаолиятини тек-
шириш ва молия-хўжалик фа-
олиятини тафтиши килиш тартиби
ни бузиш, тадбиркорлик субъ-
ектларини ҳомийликка ва бошқа
тадбирларга мажбурий жалб
этиш, имтиёзлар ва преферен-
циялар кўллашни гайрионий

равишида рад этиш, кўлламаслик
ёки қўллашга тўсқинлик қилиш,
хўжалик юритувчи субъектларга
ва бошқа ташкилотларга пул маб-
лағларни берини асосизи равиши-
да кечикириши хамда тадбиркор-

лик субъектларининг хи-
собваракларида пул маблағлари
мавжудлиги тўгрисидаги ахборот-
ниң қонунга хилоф равишида талаб
килиб олиш учун жиной жавоб-
гарлик белгиланди.

Айни вақтда конунда тадбир-
корлик фаолиятида юзага келиши
мумкин бўлган қонунбузлишлар
учун жавобгарлик енгилзи-
шилиширилиб, қонунбузлиш
оқибатида келиб чиқадиган зарар

қопланган ҳолда шахс жавобгар-
лика тортимаслиги белгиланди.

Жумладан, айваль Жиноят ко-
дексининг 180 (Сохта банкрот-
лик) моддаларида "етказилган
моддий зарарнинг ўри уч карра
қопланган тақдирида озодликдан
маҳрум қилиш тарикасидаги жазо
қўлланимлайди", деб белгилан-
ган бўлса, янги Конунга кўра,
энди ушбу жиноятлар бўйича за-
рар тўлиқ қопланган тақдирида
айбдорга нисбатан озодликдан
маҳрум қилиш тарикасидаги жазо
қўлланимлайди. Аввалин уч кар-
ра миқорида етказилган зарар-
ни коплашса ҳақидаги норма ўз
ўринда тадбиркорликнинг молия-
вий ахборига сезиларида даража-
да тасир қиласди ву у томонидан
имконияти бўлмасди.

Жиноят кодексининг 184-мод-
даси (Солиқлар ёки босча маж-
бурий тўловларни тўлашади
бўйин товаш) 5-кисм билан
тўлдирилб, унга кўра, "биринчи
марта жиноят содир этган шахс,
агар у солик текшируви матери-
алларни кўриб чиқиши натижаси
бўйича давлат солик хиз-
мати органининг қарорини олган
кундан эътиборан ўтиш кун ичи-
да солиқлар ва бошқа мажбурий
тўловлар, шу жумладан, пеяналар
ва бошқа молиявий санкциялар
тарзида давлатта етказилган зарар-
нинг ўрини тўлиқ қоплашса, жавоб-
гарлигидан озод қилинади". Ушбу
қўшимчанинг мақсади шундай
шундай изборати, тадбиркор бирин-
чи марта содир этилган жиной
харакати учун жавобгарликдан
озод этилиб, бўйин товаш
оқибатида тўланмаган солиқлар
ва бошқа мажбурий тўловларни

ўз вақтида тўлашга қаратилган.

Тадбиркорлик субъектлари
учун яратилган яна бир қўлайлик
сифатида "Тадбиркорлик фао-
лияти эркинлигининг кафолат-
лари тўгрисида"ги Конуннинг
5-моддасига киритилган кў-
шимчаларга кўра:

кичик тадбиркорлик субъ-
ектлари учун конун ҳужжатлари-
да назардад тутилган имтиёз ва
преференциялар, кафолат ва
хукуклар ваколати органларга ва
ташкилларга давлат солик, божхона
хизмати органларига, давлат статистика
органларига, банкларга ва бошқаларга улар-
нинг ёзма равишдаги мурожаат-
ларисиз берилади. Бунда конун
ҳужжатларидан назардад тутилган
кичик тадбиркорлик субъектлари учун
имтиёзлар ва преференциялар
нинг ягона реестрида эълон
килиниди. Ушбу қўшимчадаги жазо
қўлланимлайди. Авангу уч кар-
ра миқорида етказилган зарар-
ни коплашса ҳақидаги норма ўз
ўринда тадбиркорликнинг молия-
вий ахборига сезиларида даража-
да тасир қиласди ву у томонидан
имконияти бўлмасди.

Жиноят кодексининг 184-мод-
даси (Солиқлар ёки босча маж-
бурий тўловларни тўлашади
бўйин товаш) 5-кисм билан
тўлдирилб, унга кўра, "биринчи
марта жиноят содир этган шахс,
агар у солик текшируви матери-
алларни кўриб чиқиши натижаси
бўйича давлат солик хиз-
мати органининг қарорини олган
кундан эътиборан ўтиш кун ичи-
да солиқлар ва бошқа мажбурий
тўловлар, шу жумладан, пеяналар
ва бошқа молиявий санкциялар
тарзида давлатта етказилган зарар-
нинг ўрини тўлиқ қоплашса, жавоб-
гарлигидан озод қилинади". Ушбу
қўшимчанинг мақсади шундай
шундай изборати, тадбиркор бирин-
чи марта содир этилган жиной
харакати учун жавобгарликдан
озод этилиб, бўйин товаш
оқибатида тўланмаган солиқлар
ва бошқа мажбурий тўловларни

Анвар ХЎЖАНАЗАРОВ,
Сирдарё вилоят адлия
бошқармаси
масъул ходими

Кузатув

Таҳлил, талқин, таклиф конуннинг пухталигини таъминлайди

МАЪЛУМКИ, маддий неъматлар ишлаб чиқариш ва меҳнат
маҳсулотларини тақсимлаш соҳасидаги ижтимоий муносабат-
ларга тажовуз қиливчи жиноятлардан энг ҳавфлиси ўзгалир

мукнини иштирокчиликда талон-торож қилиш хисобланади.

Бу борада хукукшунос олимлар ўз фикрларини билдириб, жумладан, мулк ага-
ри маддий кимматга эга бўлган бойилларга эгалил қилиш таъминлайди.

Професор С.А.Тарарухин
бу тушунчага тақиидий нуқтаи
назар билан қараб "згаллаб
олиш" айборнорин олинайтган
мулкка њеч кандай алоқаси
иўюлганин кўрсатиб, у жиноят
содир этилганда кейин мулкни
заглиб ўтиш учун гайрикун-
ни айборатид", деб фикрлайди.

Ўзгалир мулкни талон-торож
қилиш жиноятларининг кўпчи-
лиги мулкка агалил қилиш ёки
уларни олиб қўйиш билан та-
момланбади. Чунки хукукшунос олимлар
Э.Х.Хакимов ва А.А.Тинаев талон-торож
торож тушунчаги берган таътиф
ларда жиноятнинг қанчалик
хавфли эканига очиб берилган
маддадаги бера олмаганин ишодат-
лаш ёки учини шахс фойдали-
шадига ҳад қилиш ёки уни ўз мул-
ки сифатида ўз манфаатига

ишлатишдан иборат, деб та-
мидайдилар.

Професор С.А.Тарарухин
бу тушунчага тақиидий нуқтаи
назар билан қараб "згаллаб
олиш" айборнорин олинайтган
мулккорни олиб қўйишни ижобий
рўйиҳади", деб таътифлайди.

Бундай ташқари, Р.Кобулов "талон-торож бу касддан, гаразли-
ниятда, конунга хилоф равиши
да ва қайтариб бермаслини ниятида
зўғалар мулкни эгаллаб олиш
шаҳарни ўзгаради", деб таътифлайди.

Унинг фикрича, жиноят қо-
нунчаликда талон-торожнинг
аник бир тушунчага берилганди.

А.А.Тинаев талон-торож туш-
унчагида гарас мақсадда ай-
борнорни олиб қўйишни ижобий
рўйиҳади, деб таътифлайди.

Бундай ташқари, Р.Кобулов
"талон-торож" атамаси мулкни
мулккорни ёки босча шахс ихти-
ёрдан, унинг хошигига қарши
ниятда, тарбия ва таълим бериси,
уларнинг мулкни олиб қўйишни
иҷтиҳоди, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб қўйишни ижобий рўйиҳади, деб таътифлайди.

Хукукни ўзгаради, мулкни олиб

